YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

PERSONEL DAİRE BAŞKANLIĞI

ACİL DURUM EYLEM PLANI

HAZIRLANMA TARİHİ: 16.03.2022

GEÇERLİLİK TARİHİ:29.03.2028*

HAZIRLAYAN: İSG KOORDİNATÖRLÜĞÜ

*İşyerinde Acil Durumlar Hakkındaki Yönetmelik Madde 14:

(1) Kampüste veya yakın çevresinde, belirlenmiş olan acil durumları etkileyebilecek veya yeni acil durumların ortaya çıkmasına neden olacak değişikliklerin meydana gelmesi halinde acil durum planı tamamen veya kısmen yenilenir.

1 GENEL HÜKÜMLER

1.1 Amaç

- Aşağıda sicil bilgileri bulunan Yıldız Teknik Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı'nın güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, dışarıdan gelecek tehdit ve fırsatlar karşısında personelinin hazırlıklı olmasını sağlamak,
- Gerçekleşen acil durumlara ilk müdahaleyi yapmak,
- Acil duruma destek için gelen profesyonel ekibe (Emniyet, İtfaiye, Arama Kurtarma Ekipleri vb.) yardımcı olmalarını sağlayacak gerekli eğitim faaliyetlerini planlamak,
- Gerektiğinde basın, yayın organları ile yetkili mercileri yönlendirmektir.

Kurum	Çalışan Sayısı	Sicil No
PERSONEL DAİRE BAKŞANLIĞI	40	

1.2 Olası Acil Durumlar

Yangın: Tehlike doğuran, önü alınamayan veya söndürülemeyen ve neticesinde madden ve manen zararlar getiren ateşe yangın denir. Diğer bir tanımıyla ise, katı, sıvı veya gaz halindeki yanıcı maddelerin oksijen ile birleşerek ısı alarak kontrol dışı yanmasıdır.

Deprem: Yerkabuğunda meydana gelen tektonik hareketler sonrasında gelişen can ve mal kayıplarına neden olan bir afet durumudur. Tektonik hareketler neticesinde fayların (kırıkların) arasında meydana gelen enerji boşalması olarak da adlandırılır.

Sabotaj: Herhangi bir şirketin veya çalışan personelinin canına, mal varlığına, faaliyetine ve imaj kaybına yönelik bombalama, yıkma, zehirleme ve kasıtlı hizmet dışı bırakma vs. gibi zarar verici hareketlerin tümüne denir.

Terör: Cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin can ve mal güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eyleme denir.

Su Baskını: Yağmur suları, boruların patlaması, beton su deposunun delinmesi veya çatlaması gibi herhangi bir nedenle binanın zemin seviyesi altındaki bölümlerini su basması olayıdır.

Savaş: Ülkenin tamamının acil durum önlemi almasını gerektirecek bir olaydır. Savaş durumunda Kurum faaliyetlerinin devamı yerel idareler ve kurum üst yönetimin alacağı kararlara bağlıdır.

İş Kazası: İş yerinde meydana gelen, çalışanlarda, araçlarda, makinelerde, donanımlarda ve çalışma düzeninde manevi ve maddi zararlara sebep olan istenmeyen, beklenmeyen ve önceden planlanmayan olaylardır.

Kimyasal Madde Dökülmesi ve Sızıntı: Çevre kirliliği oluşturan malzeme ve/veya atıkları tehlikeli ortam oluşturmasıdır.

Yıldırım Düşmesi:Yıldırım, bulut ile yer arasında meydana gelen yüksek gerilimli bir elektrik boşalmasıdır.

Salgın: Belirli bir populasyonda, belirli bir zamandiliminde, bir infeksiyon hastalığına yakalanan bireylerin sayısında artış.

Zehirlenme:Vücuda zehirli (toksik) bir maddenin girmesi sonucu normal fonksiyonların bozulmasıdır.

Elektrik Çarpması: Bir ya da daha fazla insanın üzerinden elektrik akımının geçip, elektrik akımının vücut ile temas eden ilk yerin belli bir süreyle acıması (veya başka tepkiler vermesi) durumuna denir.

Fırtına:Çok şiddetli esen rüzgârın meydana getirdiği hava hareketleridir.

1.3 Kapsam

- Tüm Yıldız Teknik Üniversites Personel Daire Başkanlığı'nın çalışanlarını, öğrencilerini, ziyarete gelen misafir ve alt işveren personelini kapsar.
- Üniversite'nin genel Acil Durum Eylem Planı bulunmakta olup, bu planda Personel Daire Başkanlığı Personeli arasından seçilen acil durum ekipleri yer almaktadır. Üniversite bünyesindeki her işyeri için özel durumlar dikkate alınarak ayrı ayrı Acil Durum Eylem Planları da hazırlanmış olup Fakültelerin Web sayfalarında yayımlanmıştır.

1.4 Dayanak

- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

- İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik
- İlkyardım Yönetmeliği
- YÖ-061 Yıldız Teknik Üniversitesi Afet ve Acil Durum Yönetimi Yönergesi

2 OLAYLARA MÜDAHALE ŞEKİLLERİ VE AŞAMALARI

2.1 Önleme ve Engel Olma

Kampüs içinde yapılan her türlü çalışma ve aktivite ile birlikte, PERSONEL DAİRE BAŞKANLIĞI bina ve tüm işletme unsurları dikkatli bir şekilde gözlemlenecek, çalışmalar sırasında veya sonrasında oluşabilecek yangın, iş kazası, çevre kirliliği ve maddi hasarlı olayların oluşması engellenecektir. Önlemenin etkili ve verimli olması için tüm çalışanlar tespit ettikleri hususları zaman kaybetmeden bildirmekle görevli olup, denetim, nezaret ve işveren ve işveren vekili tarafından sağlanacaktır.

2.2 Erken Müdahale ve Kontrol Altına Alma

Kampüs içinde bulunan fakültede yürütülen tüm faaliyetler esnasında, işin özelliğinden kaynaklanan ani durum değişiklikleri, çalışanların tedbirsiz ve dikkatsiz çalışması ve bazı unsurlar sonucu meydana gelen yangın, iş kazası, çevresel kirlilik vb. olaylara zamanında ve doğru bir şekilde müdahale edilerek olası can ve mal kayıplarının azaltılması sağlanacaktır.

2.3 Olayları İzleme

Kampüste yapılan çalışmalar ile tüm faaliyetler esnasında meydana gelebilecek yangın iş kazaları, çevresel olaylar vb. durumlara zamanında, doğru ve bilinçli bir şekilde müdahale edilememesi durumunda olayın kontrol dışına çıkabileceği değerlendirilecek, bunun sonucunda daha fazla büyüyerek kayıpların artmaması için gerekli önlem ve tedbirler İşveren/ İşveren vekili tarafından alınacaktır.

3 Yükümlülükler

3.1 Yönetimin Yükümlülükleri

- Kampüs ortamında var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüştüğü durumlarda kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları yapmalıdır.

- Eğitim öğretim faaliyetlerini ve personelleri etkileyecek acil durumları önceden değerlendirerek muhtemel acil durumları belirlemelidir.
- Acil durumların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri almalıdır.
- Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapmalıdır.
- Acil durum planlarını hazırlamalı ve tatbikatların yapılmasını sağlamalıdır.
- Acil durumlarla mücadele için kampüsün büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, personel ve öğrencilerin sayısı ile ortamda bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, kurtarma, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitimli yeterli sayıda çalışanı görevlendirmeli ve her zaman hazır bulunmalarını sağlamalıdır.
- Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, koruma, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, gerekli kurumlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.
- Acil durumlarda enerji kaynaklarının ve tehlike yaratabilecek sistemlerin olumsuz durumlar yaratmayacak ve koruyucu sistemleri etkilemeyecek şekilde devre dışı bırakılması ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.
- Varsa alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan işverenin çalışanları ile ziyaretçi gibi kampüste bulunan diğer kişileri acil durumlar konusunda bilgilendirmelidir.

3.2 Tüm Paydaşların Yükümlülükleri

- Acil durum planında belirtilen hususlar dâhilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlere uymalıdır.
- Kampüs içindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda kendileri ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürecek acil durum ile karşılaştıklarında; acil durumla ilgili görevlendirilen sorumluya veya en yakındaki güvenlik personeline haber vermelidir.
- Acil durumun giderilmesi için, ilgili kuruluşlardan olay yerine intikal eden ekiplerin talimatlarına uymalıdır.
- Acil durumlar sırasında kendisinin ve çalışma arkadaşlarının hayatını tehlikeye düşürmeyecek şekilde davranmalıdır.

4 ACİL DURUM YÖNETİMİ MERKEZİ VE ACİL DURUM EKİPLERİ

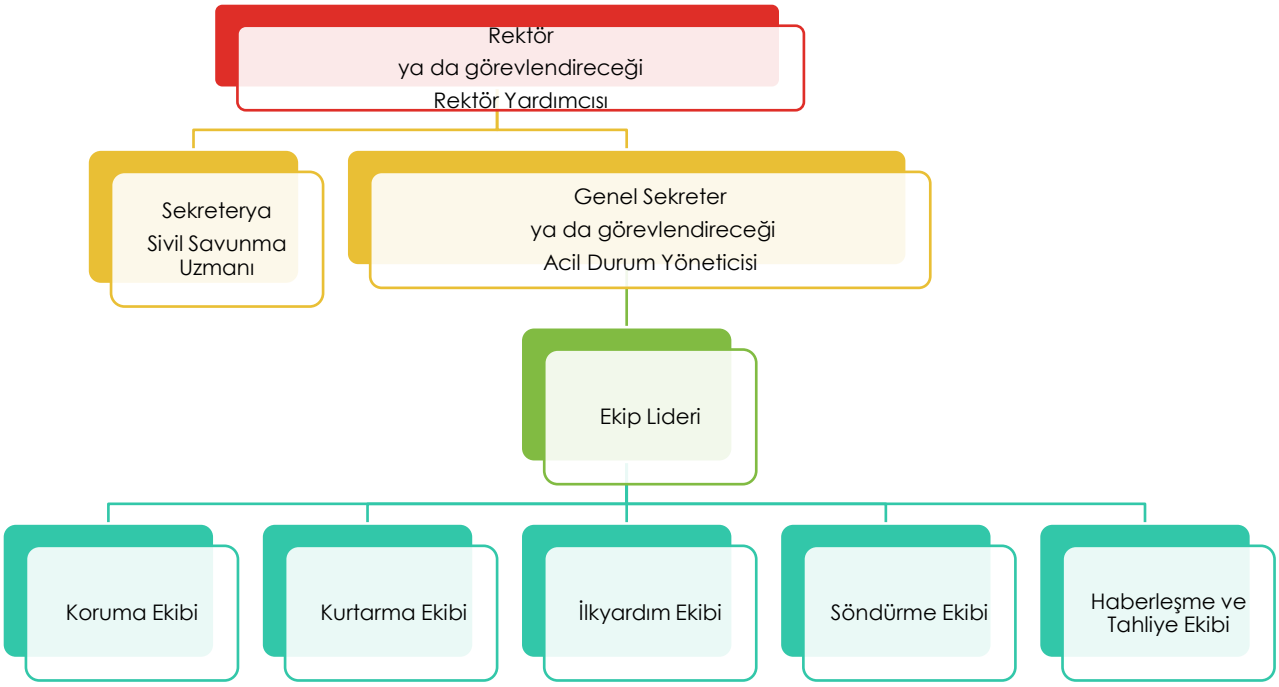
Acil Durum Yönetimi Merkezi, kampüs içerisinde meydana gelen olaylarla ilgili hızlı bir şekilde tarama yaparak olayın büyüklüğü etkilenen alan ve etkilenen canlı sayısına ilişkin bilgileri içeren ilk değerlendirmeyi İl Afet Acil Durum Yönetim Merkezine ivedilikle bildirmek ve olay bölgesindeki acil durum ekiplerinin sorunsuz ve sürekli bir şekilde ulaşması için gerekli trafik emniyet ve çevre güvenliği tedbirlerini almak amacıyla gerekli durumlarda kurulur.

Rektörün veya görevlendireceği Rektör Yardımcısının Başkanlığında, Genel Sekreter, Yapı İşleri Teknik Daire Başkanı, Öğrenci İşleri Daire Başkanı, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanı, Bilgi İşlem Daire Başkanı, Destek Hizmetleri Şube Müdürü, İletişim Koordinatörü, İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörü ve Sivil Savunma Uzmanı' ndan oluşur. Afet ve acil durumun yeri ve türüne göre Fakülte/Enstitü/Yüksekokul, Rektörlükve diğer birimlerin yöneticileri ile öğrenci temsilcileri çağrılabilir. Merkezin Sekretaryası Sivil Savunma Birimi tarafından yürütülür.

4.1 Acil Durum Ekipleri

Yangın, deprem ve benzeri afetlerde binada bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya ilk müdahaleyi yapan, kurtarma, koruma, söndürme işlerine katılan ve gerektiğinde ilk yardım uygulayan ekibi ifade eder. Ekip başı, aynı zamanda iç düzenlemeleri uygulamakla görevli Acil Durum Lideri'nin yardımcısıdır. Kendisine bağlı acil durum ekiplerini görevlendiren, harekete geçiren, kontrol eden ve acil duruma müdahale edilmesini sağlayan kişi olarak Genel Sekreter tarafından görevlendirilir. Ekiplerin başında bulunan kişi Acil Durum Yöneticisi'ne rapor verir. Ekip başının diğer görevleri aşağıdaki gibidir;

- Acil durum nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önleyip, düzenli haberleşmeyi sağlar.
- Bina sorumlusu ve acil durum ekip üyelerinin elektrik şalter ve sigortaları ile doğalgaz ve su vanalarının kapatılmasından sorumludur.
- Kolluk kuvvetlerine ve Acil Durum Yöneticisi'ne yardımcı olur.
- Toplanma bölgesinde koordinasyonu sağlar ve sayım yapar.
- Hijyen, sterilizasyon ve bakım faaliyetlerinin devamlılığını tesis eder.

4.1.1 Söndürme Ekibi

- Yangın eğitimi almış soğukkanlı personelden seçilmelidir.
- Yangın esnasında Ekip Liderinin talimatına uygun olarak ilk müdahaleyi gerçekleştirir.
- Ekip liderinin tahliyeyi başlatması talimatı için gerekli koordinasyonu sağlar, yangının büyüklüğü konusunda bilgi verir.
- Yangın esnasında acil çağrı olarak 112 ile irtibata geçip itfaiyeye haber verir.İtfaiyeye destek sağlar, bina konusunda bilgi verir.

- Söndürme ekibi yangın yerinin altındaki, üstündeki ve yanlarındaki alanda gereken tertibatı alır, yangının genişlemesini önlemeye ve söndürmeye çalışır.
- Yangın dışındaki acil durumlara Acil Durum Ekip Liderinden gelecek talimata uygun olarak müdahaleyi gerçekleştirir.

4.1.2 Kurtarma Ekibi

- Yangın ve diğer acil durumlarda can ve kritik ve hayati değer taşıyan ekipman, servis ve malzemelerin kurtarma görevlerini gerçekleştirir.
- Kurtarma ekibi öncelikli görevi canlıları kurtarmaktır. Daha sonra acil durumlarda ilk kurtarılacak evrak, dosya ve diğer eşyayı, olay yerinde bulunanların da yardımı ile ve büro şeflerinin nezareti altında mümkünse çuvallara ve torbalara koyarak boşaltılmaya hazır hâle getirir.
- Tahliye olanların sayımını yaparak eksik olup olmadığını belirler ve Acil Durum Ekip Liderine rapor verir.
- Kayıp personeli tespit edip, olası yerlerini belirler.

4.1.3 Koruma Ekibi

- Koruma ekibi, kurtarma ekibince kurtarılan malzeme ve evrakı korur.Acil durum nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önler.
- Tehlikeli alanları tespit eder ve geçişe kapatır.
- Toplanma bölgesinin ve kaçış yollarının düzeninden sorumludur.
- Personeli acil çıkış kapılarına yönlendirir ve panik yapmadan dışarıya çıkışlarını organize eder. Tek bir kapıda yığılma olmaması için gerekirse diğer çıkış kapılarının güvenli olup olmadığına bakarak personeli diğer kapılara yönlendirir.
- Acil durumda tüm çalışanların güvenli tahliyesini sağlar.
- Yaşlı, engelli, hamile gibi özel politika gerektiren çalışan olması durumunda; acil durumlarda tahliye için yardımcı olmak üzere bu ekipten veya çalışana yakın konumda bulunan bir refakatçi belirlenir.

4.1.4 İlkyardım Ekibi

- İlkyardımcı eğitimi almış sertifikalı ilkyardımcı personelden oluşur.
- Kampüste alınmış ilkyardım tedbirlerini sürekli kontrol altında tutar.
- Kampüste meydana gelen yangın, patlama, iş kazası vb. durumlarda diğer ekip şefleri ile

koordineli çalışır.

- Kişilerin yaralanması ile sonuçlanan olaylarda ekip üyelerini acilen sevk ederek ilkyardım çalışmalarını yönetir.
- Meydana gelen yaralanmalara, kurtarma ekipleri tarafından kurtarılan yaralılara ilk yardım yapar.
- Ambulans veya profesyonel sağlık görevlileri gelinceye kadar hastaya gerekli ilk müdahaleyi yapar.
- Sevk edilen hasta ve yaralıların durumlarını takip eder.
- Görevli personelin ilkyardım tedbirleri konusunda katılımlarını sağlar.
- Kampüste ilkyardım amacıyla bulunan sedye, ilaç, sargı malzemeleri vb. araç-gereç ve cihazların tespitini yapar, eksilenlerin tamamlanmasını sağlar.
- Tespit edilen aksaklıkları, Acil Durum Ekip Lideri, işveren veya işveren vekiline bildirerek bunların giderilmesini sağlar ve takibini yapar.

4.1.5 Haberleşme ve Güvenlik Ekibi

- Vardiyada bulunan güvenlik amiri ve güvenlik personeli diğer binalar, birimler ve kampüsler arası iletişimi sağlar.
- İtfaiye, ambulans vb. acil durum çağrı numaralarından 112 yi aranması ve ekiplerin doğru yönlendirilmesini sağlar.
- Ekip liderinin talimatlarına göre ekipler arası iletişimi sağlar ve ekip liderinin talimatlarının iletilmesine yardımcı olur.
- Bina girişlerinde bulunarak giriş ve çıkışları kontrol eder.
- Kampüs girişinde bulunarak giriş ve çıkışları kontrol eder, kampüse yapılacak yığma ve saldırılara engel olur.

5 YANGIN

5.1 Yangına Sebep Olan Faktörler

- Havalandırmanın olmadığı yerler, (benzin, tiner ve solvent gibi havada uçucu bileşenlerine ve moleküllerine ayrılarak 1 litresi 200 litre hacme ulaşan gazların neden olacağı patlamalar.

- Elektrik,
- Yanıcı sıvılar,
- Mekanik kazalar,
- Isıtma ve aydınlatma sistemlerindeki arızalar,
- Yanıcı gazlar, (doğalgaz, metan gazı, LPG, propan, asetilen gibi)
- Kaynak, kesme ve taşlama işlerinde ısı kaynaklarının kontrol altına alınmaması,
- Kimyasal maddelerin depolama hataları, (su ve potasyum gibi kimyasal özelliği itibariyle karışmaları halinde kimyasal reaksiyon verecek maddeler)
- Kimyasal maddelerin kullanım hataları,
- Oksijen ve yağ etkileşimine karşı gerekli önlemlerin alınmaması,
- İhmaller,
- Doğal afetler,
- Sabotaj,
- Yangına karşı gerekli önlemlerin alınmaması

5.2 Yangına Karşı Çalışma Ortamında Alınacak Tedbirler

- Laboratuvar, otopark vb. kapalı alanlarda ve patlayıcı ortam oluşturubilecek yerler içerisinde sigara içilmesine izin verilmemelidir.
- Kullanılmayan elektrikli cihazların şalterleri kapatılmalı veya fişi çekilmelidir.
- Temizlik ve bakım için kullanılan yağlı bez parçaları PL-106 numaralı Atık Yönetim Planına uygun olarak depolanmalı ve bertaraf edilmelidir.
- Kullanılan ekipman ve envantere göre uygun tipte yangın söndürücü bulundurulmalıdır.
- Üretim alanında statik elektriğin yangın riskine neden olduğu yerlerde topraklama yapılmalı, statik elektriğe karşı önlem alınmalıdır.
- Tüm kampüste yangın söndürme tüpleri Sivil Savunma Uzmanlığı Birimi tarafından kontrol edilmektedir. FR-1210 nolu Yangın Dolabı Aylık Kontrol Listesi ve FR-1188 nolu Yangın Tüpü Aylık Kontrol Listesi formlarının bina sorumluları tarafından her ay kontrol edilerek eksiklikler için Sivil Savunma Uzmanlığı Birimi ile iletişime geçmesi sağlanmalıdır.

5.3 Yangına Karşı Kimyasallar ile ilgili Alınacak Tedbirler

- Tüm kimyasallar gerektiği şekilde etiketlenmiş ve kapalı kaplarda saklanmalıdır.

- Kimyasalların kullanıldığı yerde sadece gerekli miktarda kimyasal bulundurulmalı ve kullanılan tüm kaplar etiketlenmelidir.
- Kimyasallar MSDS lerinde tanımlanan ortam koşullarında depolanmalıdır.
- Miktarı 50 litreyi aşan çözücüler (solventler) kimyasal dökülmelerine karşın döküntülerin birikeceği tepsiler bulunan metal dolaplarda ve/veya özel olarak hazırlanmış ya da amaca uygun olarak yeniden düzenlenmiş odalarda saklanmalıdır.
- Konteyner veya bidon gibi kaplarla saklanan kimyasallar, tercihen bina dışında, güneşe maruz kalmayacak şekilde, havalandırmalı ve sızıntıya karşı önlem alınmış olan kimyasal depolarında stoklanmalıdır.
- Depo içindeki kimyasallar uygun şekilde etiketlenip depolama şartlarına uygun olarak depolanmalıdır.
- Kimyasal depoları ve kimyasalların yoğun olarak kullanıldığı bölgelerdeki elektrik tesisatı ve aydınlatmalar etanj olmalıdır.
- Depo içinde ve dışında dolap ve raflarda gerekli topraklama tertibatı yapılmalıdır.
- Kimyasallar ısı ve ateşleme kaynaklarından uzak tutulmalıdır.

5.4 Yanıcı Gazlarile ilgili Tedbirler

- Gaz boruları sağlam olmalı ve fazla ısınmasına yol açmayacak şekilde yerleştirilmelidir.
- Kullanılmayan gaz vanaları tamamen kapatılmalıdır.
- Kullanılmayan gaz tüpleri dışarıda, düşmeye karşı önlem alınarak, güneşin etkilerine maruz kalmayacak şekilde ve kilit altında stoklanmalıdır.
- Yanıcı gaz tüpleri oksijen kaynağından veya oksijen tüplerinden uzakta tutulmalıdır.
- Gaz tüpleri ısı ve ateşleme kaynaklarından uzak tutulmalıdır.
- Yanıcı gazlar kullanılırken çalışma alanı terk edilmemelidir.
- Yanıcı gazlar ile çalışılan yerlerde kullanılan gazlarla ilgili gaz dedektörleri bulundurulmalıdır.

5.5 Malzeme / Teçhizat Depoları ile ilgili Tedbirler

- Depoların içinde ve malzemeler arasında sigara içilmesine izin verilmez.
- Depolardaki malzemelerin özelliğine göre uygun tipte Yangın söndürme tüpleri dolu ve kullanıma hazır bulundurulmalıdır.
- Depoların uygun ve görülebilecek yerlerine “sigara içmek yasaktır” levhaları konulmalıdır.

5.6 Açık Alanlar ile ilgili Tedbirler

- Çevredeki yabani otlar, kağıt, bez, parçası gibi yanıcı atıklar temizlenmeli, kesilen otlar yakılmaz ve tesis dışına çıkarılmalıdır.
- Yangın hidratları vana ve rögarlar devamlı bakımlı ve temiz tutulmalı, periyodik olarak kontrol edilmelidir.
- İtfaiye gelinceye kadar kullanılmak üzere, her 2-3 yangın hidrandı için uygun bir yere yeterli uzunlukta hortum bulundurulmalıdır. Anılan hortumların güneş ve yağıştan korunması için kapalı bir kutuya alınmalı (kullanılabilir duruma gelmesini zaman açısından riske atmayacak bir düzen içerisinde) sağlanmalıdır.

5.7 Elektrik Tesisatı ile ilgili Tedbirler

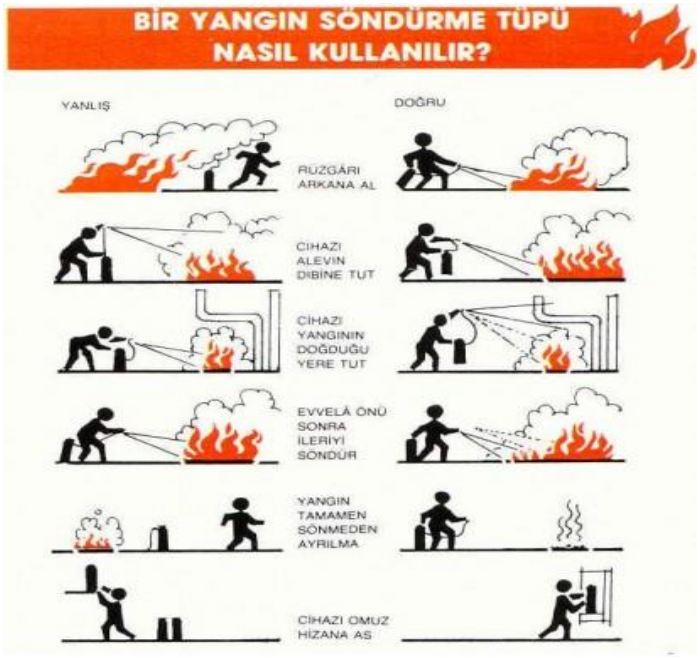
- Elektrik tesisatına, proje harici fazla yüklü cihazlar takılmamalıdır.
- Elektrik tesisatında yetkili olmayan kişilerce değişiklik yapılmamalıdır.
- Tüm bina ve tesislerin elektrik dağıtım panolarındaki sigortalar muhafazalı ve otomatik olmalıdır.
- Elektrikle çalışan cihazlardan, teknik dokümanına göre gerekli olanlar topraklanmalıdır.
- Bina ve tesislerde çıplak veya hasarlı kablo, priz, fiş vb. gibi elektrik malzemesi varsa kullanılmamalı, derhal yenilenmelidir.
- Elektrik tesisatının periyodik kontrol ve bakımları yetkili personel tarafından yapılmalıdır.
- Paratoner ve çatı elektrik kablo kontrolleri, baca kontrolleri periyodik olarak yapılmalıdır.
- Uygun yerlere “sigara içmek yasaktır” ve “dikkat ateşle yaklaşma” levhaları asılmalıdır.
- Yeteri kadar uygun tipte (köpüklü ve/veya CO2 vb.) yangın söndürme tüpleri ve diğer yangın söndürme araçları faal olarak kullanıma hazır bulundurulmalıdır.
- Otomatik yangın algılama detektörleri uygun yerlere yerleştirilmelidir.

5.8 Yangın Sınıfları ve Müdahale Araçları

YANGIN SINIFLARI	YANICI MADDELER	KULLANILACAK MÜDAHALE ARAÇLARI	KULLANILMAMASI GEREKEN MÜDAHALE ARAÇLARI	UYARI

A SINIFI YANGIN	Kağıt, Ahşap, Kumaş, Odun, Kömür vb. katı ve kuru madde yangınlarıdır.	SU KÖPÜK ABC (KKT)	CO2	Duman, Karbonmonoksit gibi zehirli gazlara dikkat edin.
B SINIFI YANGIN	Benzin, Tiner, Motorin, Solvent, Boya, Alkol, vb. yanıcı sıvı madde yangınlarıdır.	CO2 KÖPÜK ABC (KKT)	SU	Yakındaki parlayıcıları tahliye edin.
C SINIFI YANGIN	LPG, Doğalgaz, Metan, Propan vb gaz yangınlarıdır.	SU, CO2, KÖPÜK, ABC (KKT)	-	Kaynağından gazı kesin/ yaklaşmayın.
D SINIFI YANGIN	Mg, Al, Titanyum vb metal yangınlarıdır.	Tuz ve Kum, Magnezyum Oksit, Sodyum Bikarbonat	SU, KÖPÜK CO2 ABC (KKT)	Yaklaşmayın.
E SINIFI YANGIN	Elektrik kaynaklı yangınlar, elektrikli cihazlar, tesisatlar vb.	CO2 ABC (KKT)	SU KÖPÜK	Bölgedeki elektrik şalterini kapatın.

5.1 Yangın Söndürme Tüpü Kullanımı

5.2 Yangın Esnasında Hareket Tarzı

- Yangını ilk fark eden kişi derhal Acil Durum Ekip Liderine haber vermelidir. Panik yapmadan yangının yeri ve büyüklüğünü belirtir; uygun ekipmana sahipse yangına müdahale eder.

- Ekip lideri ise ekiplerde yer alan personelin müdahale için olay yerine yönlendirilmesini sağlar.
- Ekip lideri, Acil Durum Koordinatörü ve Genel Sekretere haber verir.
- Acil durum ekipleri olay yerine intikal ederken, Genel Sekreter ya da Acil Durum Koordinatörütarafından üst yönetime ve diğer ekip liderlerinehaber verilir. Ayrıca olayın büyüklüğüne göre iletişim listesinde bulunan komşu işletmeleri durumdan haberder edilerek acil duruma hazır olmalarını sağlanır.
- Acil durum ekiplerinden söndürme ekibi ya da bina sorumlusu yangın bölgesindeki elektrik ve gaz hattını keser ve diğer ekiplere teknik konularda destek sağlamak üzere hazır bekler.
- İlk yardım ekibi yaralananlara ilkyardım müdahalesi yapmak için müdahale ekipmanlarını alarak olay mahalline gelir ve hazır bekler.
- Yangına kısa sürede müdahale edilir ve söndürülürse bir anons ile personel bilgilendirilir.
- Yaralı varsa ilkyardım yapıldıktan sonra hastaneye sevki sağlanır.Hastaneye gitmeden hastane aranarak kaza hakkında bilgi verilerek müdahale edip edemeyecekleri öğrenilerek hasta sevk edilir.
- Kurtarmaekibi binada kimsenin kalmadığından emin olur ve Acil Durum Ekip Lideri ile Genel Sekretere verir. Yangın bölgesinde yangının büyümesine sebep olabilecek malzeme, ekipman ve araçlar uzaklaştırılır.
- Koruma ekibi tahliye edilen personelin yangın bölgesinden uzaklaştırılmasını sağlar.
- Haberleşme ve güvenlikekibibina girişinde bulunarak giriş ve çıkışları kontrol eder ve görevli personel haricinde yangın bölgesine girilmesini önler.
- Ekip Lideri toplanma bölgesinde koordinasyonu sağlar ve sayım yapar.
- Acil durum 112 numaralı telefondan haberleşme ve güvenlik ekibi tarafındanhaber verilir; Haberleşme ve güvenlik ekibi vardiyada bulunan güvenlik personelleri itfaiye geldiğinde, onları karşılayarak yangın mahalline götürür.
- İtfaiye teşkilatı amirinin olay yerine gelmesinden itibaren acil durum ekipleri onun emrine girerler ve ona her konuda yardım etmek mecburiyetindedirler.

5.3 Yangın Sonrası Alınacak Tedbirler

- Yangın söndürüldükten sonra çevrenin güvenliği alınmalıdır.
- Yangın ile ilgili İTFAİYE' den yangın raporu alınmalıdır.

- Yangın bölgesi temizlenerek yangının etkileri ortadan kaldırılmalıdır.
- Gerekli durumlarda bireylerde görülen; şok, korku, güvensizlik, gerginlik, asabiyet, toplumdan uzaklaşma, fiziksel duyarlılık, düzensiz uyku, isteksizlik, depresyon gibi tepkilerin oluşmasını engellemek amacıyla rehabilitasyon çalışmaları düzenlenmelidir.
- Kullanılan ekipmanların kontrolleri yapılarak dolum ve değişimleri yapılmalıdır.
- Yangın sonrası oluşturulan Acil Durum Yönetimi Merkezi ile birlikte yangının oluş nedeni ile ilgili analiz yapılmalı ve yangının gerçekleşme sebepleri belirlenerek gerekli önlemler alınmalıdır.

6 DEPREM

6.1 Deprem Esnasında Uyulacak Kurallar

- Tüm paydaşlar önce sarsıntının geçmesini beklemeli, sonra Acil durum ekip liderinin vereceği tahliye talimatı durumuna göre ziyaretçi, öğrenci ve personeller binayı tahliye ederek toplanma bölgesine gitmelidir.
- Eğer bina 15 sn içinde terk edilemediyse bina içindekiler kaçmaya çalışmamalıdır.
- Çök kapan hareketi uygulanmalı ve cenin pozisyonunda küçülerek sarsıntının geçmesi beklenmelidir.
- Deprem sırasında ofislerde devrilebilecek dolap ve kitaplık gibi ağır ve yüksek cisimlerden, kırılabilecek camlardan, aynalardan pencerelerden uzak durulmalıdır.
- Balkon, teras, çatı, döşeme kenarı, merdiven vb. yerlerden uzak durulmalıdır.
- Deprem esnasında kesinlikle asansörler kullanılmamalıdır.
- Depremde kapı altlarında durulmamalıdır.

6.2 Deprem Sonrasında Uyulacak Kurallar

- Sakin olunmalı ve artçılara karşı hazırlıklı olunmalıdır.
- Cep telefonu asla kullanmamalı ve şarjı bitirilmemelidir.
- Etrafta yaralı ve yangın olup olmalıdığı kontrol edilmelidir.
- Arama kurtarma ekiplerine yardımcı olmaya çalışılmalıdır.

6.3 Deprem Esnasında Görevli Ekip Personeli

- Deprem esnasında arama, kurtarma ekibi, ilk yardım ekibi, haberleşme ve güvenlik, koruma ekibi Ekip liderinin talimatlarına göre deprem eylem planına destek verir.
- Panik içindeki personeli sakinleştirir ve güvenli bir yerde beklemelerini sağlar.
- Bina sorumlusu verilecek talimata göre; su, elektrik ve doğalgaz gibi enerji kaynaklarını keser, elektrikler kesileceği için el feneri veya ışıldak gibi aydınlatma araçlarıyla aydınlık sağlamaya çalışır.
- Muhtemel bir gaz kaçağına karşı, personeli çakmak, kibrit gibi aydınlatma kaynakları kullanmaması konusunda seslenerek uyarır.

6.4 Deprem Sonrası Görevli Ekip Personeli

- Deprem sonrası kurtarma ekibi, koruma ekibi ve ilkyardım ekibi aktif rol oynar,
- Koruma ekibi binanın tahliyesi esnasında panik yaşanmamasını sağlamalı, tahliye koridorlarında tıkanma ve yığılmalara mani olmalıdır.
- Koruma ekibi tahliye edilen personelin önceden belirlenmiş olan Toplanma Alanında toplanmasını sağlamalıdır.
- Ekip Lideri tarafından personel sayımı yapar, Acil Durum Koordinatörüne bildirmelidir.
- Haberleşme ve güvenlik ekibibinadan tahliye edilen malzemeyi yağma ve hırsızlığa karşı emniyet altına alır, binaya yabancı ve yetkisiz kişilerin girmesini ve yaklaşmasını önlemelidir.
- Haberleşme ve güvenlik ekibi binanın tamamen tehlikesiz hale geldiği yetkililer tarafından beyan edilmeden binaya herhangi bir kimsenin girmesine mani olmalıdır.
- İlkyardım ekibi yaralanan personel varsa müdahale etmelidir.
- Söndürme ekibi yangın çıkma olasılığına karşı hazır beklemelidir.
- Depremde içeride mahsur kalan ziyaretçi veya personel varsa Ekip Lideri tarafından derhal Üst Yönetime ya da Genel Sekretere haber verilerek profesyonel kurtarma ekiplerinden destek istenmelidir.
- Deprem sonrası zarar gören hasta veya yaralılar ambulans ile derhal en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilmelidir.
- Deprem mesai olmadığı bir anda gerçekleşmişse Sivil Savunma Uzmanı ve Genel Sekreter aranarak durumla ilgili bilgi verilmelidir.

7 SABOTAJ, TERÖR VE SALDIRI PLANI

Ülkemizde ve dünyada cereyan eden terör olayları, özellikle insanların toplu bulunduğu yerleri hedef almaktadır. Terörle birlikte yaşamayı öğrenmek için de, tedbirli, bilgili ve her şeyden önce dikkatli olmak gerekir.

- Çok aceleci, tedirgin ya da aşırı sakin ve hareketleri size normal gelmeyen kişiler takip edilmeli ve güvenliğe haber verilmelidir.
- Uygun olmayan yer ve zamanda, ilgisiz bir kişi (tanıdık veya tanımadık) görüldüğünde derhal güvenliğe bildirilmelidir.
- Sabotaja veya saldırılara en müsait yerlerin, tuvaletler, soyunma kabinleri, çöp kutuları, kapı arkaları ve acil çıkış kapıları olduğu unutulmamalıdır.
- Teröristlerce ilan edilmiş özel günlerde daha dikkatli olunmalıdır.
- Dışarıdan mal getiren taşıyıcıların iyice aranmasına ve daha önceden mal getirip getirmediğine dikkat edilmelidir.
- Kurye veya PTT ile gelen paket, zarf ve koliler dikkatlice kontrol edilmelidir.
- Acil çıkışları kullanmak isteyen kişiler sorgulanmalı ve takibe alınmalıdır.
- Kilitli olması gerekirken açık bulunan mekanlar zaman geçirilmeden güvenliğe bildirilmelidir.

7.1 Sabotaj Esnasında Uyulacak Kurallar

- Sabotaj veya saldırı ihbarı alan veya bu konuda şüphelenen kişi süratle Güvenlik Koordinatörü ve Genel Sektere bilgi vermelidir.
- Güvenlik Koordinatörünün ve Genel Sekreterininisiyatifi ve olayın gerçekliği durumuna göre polise (112), jandarmaya(112) ve itfaiye (112)ye haber verilmelidir.
- Olayla ilgili yapılan durum değerlendirmesinde risk yüksek olarak değerlendirildiyse; bina çok acele boşaltılmalıdır.
- Boşaltma işlemi için kurtarma ekibi göreve çağırılmalı ve binanın tamamen boşaltılarak herkesin toplanma bölgesine ulaşması sağlanmalıdır.
- Kurtarmaekibi birinci öncelikle kurtarılacak malzeme ve dokümanların belirtilen güvenli bölgeye tahliyesini sağlamalıdır.
- Koruma ekibinden görevlendirilen bir kişi kurtarma ekibince kurtarılan malzeme ve evrakı korumalıdır.

- Haberleşme ve güvenlik ekibi, bina çevresindeki araçları uzaklaştırarak, bölgede araç parklarına önlemelidir.
- Binada herkesin kolayca girip çıkabileceği antre, merdiven boşluğu, tuvalet, koridor, kazan dairesi gibi yerlerin aranmasına özen gösterilmelidir.
- Bulunan şüpheli cisimlere dokunulmamalı, bomba imha uzmanlarının incelemesine bırakılmalıdır.

8 SEL VE SU BASKINI

8.1 Su Baskınında Yapılacaklar

- Yağmur sularının, su tesisatının patlaması gibi su taşkını durumunda zemin kotunun altındaki tüm personel tahliye edilmeli, eksi kotların tümünün enerjisi kesilmeli, elektrik, doğalgaz ve binaya gelen şebeke suyu arıza giderilinceye kadar ana vanalardan kapatılmalıdır.
- Su baskını yaşanması ihtimali bulunan alanda elektrojen gurupları (jeneratör), trafolar, yangın pompalarının aynı kotta bulunması nedeni ile su baskınından etkilenmemesi ve kazaya sebebiyet vermemesi için seconder primer geçişlerindeki tüm elektrik kesilmelidir.

8.2 Su Baskını Esnasında Görevli Ekip Personeli

- Su baskını durumunda derhal ilgili birim yöneticisi, Acil Durum Ekip Liderine haber vermelidir.
- Acil durum ekipleri ve temizlik personeli amirlerinden gelecek talimata göre hareket etmelidir.
- Su baskını ihbarı alındığı andan itibaren Acil durum ekip lideri veya bina sorumlusu tarafından elektrik ve gaz derhal kesilmelidir.
- Elektrik panolarından uzak durulmalıdır.
- Güvenlik ekibi tarafından sahaya girişler engellenerek, tehlikeli durum ortadan kalkana kadar görevli ekip personeli dışında personel geçişine izin verilmemelidir.

9 FIRTINA VE HORTUM

9.1 Fırtına ve Hortum Öncesinde Yapılacaklar

- Bahçe ve benzeri açık alandaki savrulma, devrilme ve düşme tehlikeleri oluşturabilecek malzemelerin sabitlenmesi ve diğer gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.
- Bir fırtına tahmininde bulunulmuşsa, hava durumunu ve resmi talimatlar takip edilmelidir.
- Fırtınadan korunmak için en iyi yerler belirlenmelidir. (bodrum katlar, orta kısımda bulunan odalar, koridorlar vb.)

9.2 Fırtına ve Hortum Sırasında Yapılacaklar

- İçinde bulunduğunuz yapının kapatılmasını organize edilmelidir. Binanın tüm açıklıklarını kapatılmalıdır. Bina sorumluları, güvenlik ekibi ve koruma ekibi bulunduğu alanının kapatılmasından sorumlu olmalıdır.
- Personel ve öğrenciler açık alanlardan, pencere ve kapılardan uzak tutularak korunmalıdır.
- Telefonu kullanmaktan kaçınılmalı ve talimatları takip etmek üzere radyo dinlenmelidir
- Koruma ekibi ve bina sorumlusu tarafından binanın tüm elektrik, su, gaz vb. devrelerini kesmek için hazırlıklı olunmalıdır.

9.3 Fırtına ve Hortum Sonrasında Yapılacaklar

- Fırtına sırasında kampüse sığınan kişiler, yetkililer tahliye talimatı vermediği sürece emniyetli bir noktada kalmalıdır.
- Kampüs etrafında bir emniyet çemberi oluşturulmalıdır.
- İşveren/İşveren Vekiline haber verilmelidir.
- Fırtınaya maruz kalan kişiler varsa, bu kişilere ilk yardım ekibi tarafıdan ilk yardım sağlanmalı ve acil durum servislerine haber verilmelidir.
- Telefonlar sadece acil durumlar için kullanılmalıdır.
- Herhangi bir çökme riski olup olmadığını tespit etmek için binayı koruma ekipleri tarafından kontrol edilmeli ve hasarın fotoğrafları çekilmedir.
- Hasarlar hızlı bir şekilde tespit edilmelidir:
- Gaz sızıntısı olup olmadığını kontrol edilmelidir. Gaz kokusu fark edilirse, pencereler açılmalı ve bina terk edilmelidir. Mümkünse, gaz vanası kapatılmalı ve uzman servisleri çağırılmalıdır.

- Elektrik tesisatını kontrol edilmeli. Kıvılcım, soyulmuş kablolar veya yanık kokusu fark edilirse, elektriği devre kesiciden kesilmelidir. Devre kesiciye ıslak veya su biriken bir bölgeden geçmeden ulaşılamıyorsa, bir elektrikçi çağırılmalıdır.
- Su veya kanalizasyon borularında herhangi bir hasar olup olmadığına bakılmalıdır. Bir hasar olduğundan şüpheleniyorsanız, banyo/tuvalet ve muslukları kullanmayın ve bir su tesisatçısı çağırılmalıdır.
- Kurumunuzun durumunu üst amirlerine bildiriniz. Varsa sigorta şirketine haber verilmelidir. Zarar görmüş eşyalarınızı envanter çıkarılıncaya kadar ellemeyiniz.

10 YILDIRIM DÜŞMESİ

10.1 Yıldırım Düşmesi Öncesinde Yapılacaklar

- Yüksek bina ve yapılarda paratoner bulunmalıdır.
- Yıldırım riski olan havalarda, ağaç, elektrik ve bayrak direklerinden uzak durulmalıdır.
- Metal cisimlerle temastan kaçınmalı, fişi prize takılı elektrikli aletlerden ve kablolu telefonlardan uzak durulmalıdır.

10.2 Yıldırım Düşmesi Sırasında Yapılacaklar

- Yıldırım düşme tehlikesi sezildiğinde dış alandayken, yakındaki bir bina ya da araba içerisine girilmelidir.
- Açık arazide gruplar halinde durulmamalıdır. Kapalı bir alan yoksa çömelerek topuklar yere değmeden beklenmelidir.
- Yıldırım düşme tehlikesi sezildiğinde pencere ve kapılar sıkıca kapatılmalı; güneşlik ve perdeler çekilmelidir.
- Tehlike geçene kadar dışarıya çıkılmamalıdır.

10.3 Yıldırım Düşmesi Sonrasında Yapılacaklar

- Yıldırım düşmesinden dolayı yangın başlamışsa, Yangın Sırasında Yapılacaklar bölümünde yazılı kurallar uygulanmalıdır. 112 acil çağrıdan İtfaiye aranmalıdır.
- Yıldırım düşmesinden dolayı yaralananlar varsa 112 Ambulans aranmalıdır, ambulans gelene kadar yaralılara ilkyardım ekibi tarafıdan ilkyardım desteği verilmelidir.

- Kurumun durumunu üst amirlerine bildiriniz. Varsa sigorta şirketine haber verilmelidir. Zarar görmüş eşyalarınızı envanter çıkarılıncaya kadar ellemeyiniz.

11 İŞ KAZASI

- İş Kazası oluştuğu anda kazanın en yakınındaki çalışanlar görevi ne olursa olsun kazaya uğrayan çalışan ve kendileri için güvenli bölge oluştururlar.
- Derhal ilgili birim amiri tarafından Bölüm dekanlığına, Personel Daire Başkanlığı ve İş Güvenliği Koordinatörlüğüne haber verilmelidir.
- İlkyardım ekibi göreve çağırılarak iş kazasına uğrayan çalışana müdahale edilmesi sağlanmalıdır.
- Ortamda elektrik veya zehirli gaz bulunma şüphesi varsa kesinlikle olaya müdahale edilmeden bina sorumlusuna haber verilmeli ve ortamdaki elektrik, gaz akımının kesilmesi sağlanmalıdır.
- Küçük sıyrık, hızlı tedavi edilebilir kazalarda en yakın sağlık kuruluşuna götürülerek tedavisi yaptırılmalıdır.
- Büyük kazalarda, kaza geçiren kişinin yerinden kıpırdatılması sakıncalı olabileceği durumlarda 112 Acil Yardım aranarak ambulans beklenmelidir.
- Ölümlü iş kazalarında; İlkyardım aracı ile gelen doktor ölümü bildirdiği andan itibaren ilgili makam gelene kadar hiçbir müdahalede bulunulmaz.

11.1 İş Kazalarının Bildirimi

- Oluşan İş kazasına müdahale edildikten sonra kazayı gören şahit çalışanlar, vardiya amiri ve mevcutsa birim amiri tarafından *"FR-1473 İş Kazası ve Ramak KalaTespit Tutanağı"* tutularak "İA-407 İş Kazası İş Akışı"na uygun müdehale edilmelidir.
- Kazalının bağlı bulunduğu birim amiri de 3 iş günü içerisinde iş kazasını Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmelidir.

11.2 Ramak Kala Olayların Bildirimi

- İşyerinde herhangi bir personel yaralanmasına, maddi kayba veya ekipman zararına yol açmayan fakat tekrarı halinde iş kazası oluşturma potansiyeli bulunan olaylar, olaya şahit olan çalışanlar, vardiya amirleri veya birim sorumluları tarafından ilgili Bölüm Başkanlığına, Personel Daire Başkanlığı, İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri hekimine bildirilmelidir.

12 ZEHİRLENME

12.1 Gıda Zehirlenmeleri

- Bütün besinlerde bakteriler bulunur. Ancak, kötü koşularda nakledilen, pişirilen ya da saklanan besinlerde bakteriler çok çabuk çoğalır ve zehirlenmelere yol açarlar. Daha nadir de olsa bazı durumlarda, parazitler, virüsler ve kimyasal maddeler besinlerin bozulmasına ve gıda zehirlenmelerine yol açarlar.
- Gıda zehirlenmelerinin işaret ve belirtileri gıdanın ne şekilde bozulduğuna bağlı olarak değişir. Genellikle, bozuk gıdanın tüketilmesini takip eden birkaç saat içinde ishal, bulantı, karın ağrısı ve bazen kusma görülür.
- Bozuk gıdadan doğan zehirlenmelerin etkisi, yenen miktar, bünye, yaş ve yiyen kişinin genel sağlık durumuna göre değişir. Gıda zehirlenmelerinden daha fazla etkilenen riskli grupları şöyle sıralayabiliriz:

Yaşlılar: Yaşlıların bağışıklık sistemleri zehirlenmelere sebep olan organizmalara karşı çabuk ve etkili bir savunma oluşturamaz.

Bebekler ve Küçük Çocuklar: Bağışıklık sistemleri henüz tam anlamıyla gelişmemiştir.

Kronik Rahatsızlığı Olanlar: Şeker hastalığı, AIDS ya da kanser tedavisi sebebiyle radyasyon alan hastaların bağışıklık sistemleri zayıflamıştır.

Gıda zehirlenmesi şüphesi durumunda; zehirlenen kişi sayısı, klinik olarak hangi vakaya benzediği, hangi gıdalardan ne için şüphelenildiği, başka nelerden şüphelenilebileceği konusunda ilgili birim amiri tarafından Genel Sekretere ve Medikoya bilgi verilmelidir.

13 SAVAŞ

13.1 Savaş Durumunda Oluşabilecek Tehlikeler

- Bombardıman,
- Kimyasal serpinti,
- Radyoaktif serpinti,

Tehlike anında, bu tehlikeleri ifade eden sirenler sivil savunma müdürlüklerince tespit edilmiştir. İstanbul' un muhtelif yerlerinde bulunan bu sirenler tehlikenin özelliğine uygun olarak çalınarak vatandaşlara haber verilir.

13.2 Sarı İkaz:

- Saldırı ihtimali var anlamına gelir. Üç dakika sürekli düz siren sesi.
- Ofiste iseniz: Gaz, elektrik ve su vanalarını kapatıp, yanan ocak, tüp, soba vb varsa söndürünüz. Kapı ve pencereleri kapatıp perdeleri çekiniz ve hemen sığınma yerlerine gerekli malzemeleri alarak gidiniz.
- Açıkta iseniz: hemen saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

13.3 Kırmızı ikaz

- Saldırı tehlikesi var anlamındadır. Üç dakika boyunca alçalıp yükselen siren sesidir.
- Evde iseniz: Sarı ikazdaki önlemleri alınız.
- Açıkta iseniz: En yakın sığınma yerlerine, köprü altı, çukur vb yerlere saklanarak vücudunuzun açık yerlerini örterek tehlikenin geçmesini bekleyiniz.

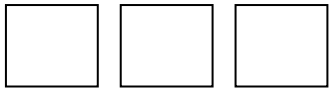
13.4 Siyah İkaz

- Radyo aktif serpinti veya kimyasal saldırı tehlikesi anlamındadır. Kesik kesik siren sesi ile veya radyo ve televizyon yayınıyla duyurulur.
- Ofiste iseniz: Kırmızı ve sarı alarmdaki gibi tedbirleri alıp sığınak türü yerlere girerek kendiniz koruyunuz. Kimyasal saldırılar için maske bulundurulması faydalıdır.
- Açıkta iseniz: En yakın sığınma yerlerine gidiniz ve vücudunuzun açıkta kalan yerlerini örtünüz.

13.5 Beyaz ikaz:

- Tehlike geçti anlamındadır. Radyo, televizyon, megafon vb. yollarla haber verilir. Bu işareti aldıktan sonra sığınma yerlerinden çıkabilirsiniz.

14 PATLAMA

Kompresör hava tankı veya buhar kazanı gibi basınçlı kaplar, kimyasal malzemeler vb. depolama koşullarına uyulmaması, sabotaj, kullanım ömrünün bitmesi, periyodik muayene ve bakımlarının aksaması, personelin eğitim ve bilgi eksikliği vb. sebeplerle patlayabilir. Gerekli önlemlerin alınmış olmasına rağmen patlama gerçekleşirse;

- Oluşacak tehlikeden herkes haberdar edilir.
- Bina sorumlusu, Acil durum Ekip Lideri veya yönlendireceği diğer acil durum ekipleri tarafından elektriklerin kesilmesi sağlanır.
- Bütün personel güvenli bölgeye alınırken, acil durum ekipleri toplanarak gerekli müdahaleyi gerçekleştirir.
- Eğer yaralanan personel varsa ilk yardım ekibi tarafından ilk tedavisi yapıldıktan sonra hastaneye sevki sağlanır.

15 YÜKSEKTEN DÜŞME

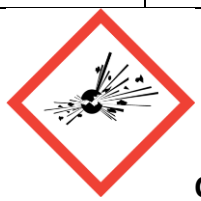
Yüksekte çalışma yapan, yüksekte çalışma ihtimali olan akademik ve idari personel belirlenerek yüksekte çalışma eğitim verilir. Yapı işleri Teknik Daire Başkanlığı'nın tüm personelinin yüksekte çalışma konusunda bilgi sahibi olması İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörlüğü'nce yapılan eğitimlerle sağlanır. Kampüsteki yapım işi, tamirat işi vb. Işlerde yüksekte çalışma yapan taşeronlar denetlenir ve uygunsuzluk tespitinde ise iş durdurma, sözlü ve yazılı uyarı gibi yöntemler kullanılır. Yüksekte çalışma yapan tüm personel paraşüt tipi emniyet kemeri takmalı, emniyet kemeri sağlam bir ankraj noktasına sağlam şekilde tutturmalı, şantiye sahasında mutlaka

baret takmalı ve iş ayakkabısı giymelidir. Yüksekte yapılan çalışmalarda, İSG ile ilgili tebliğ tebellüğü edilen talimat ve verilen eğitimlere uygun şekilde çalışılmalıdır.

16 ÇEVRE KAZASI VE KİMYASAL DÖKÜLME

16.1 Kimyasalların Depolanması

- Bütün kimyasallar belirlenmiş depolama alanlarında sert zemin üzerinde, sızdırmaz tava içerisinde ve etiketlenerek ayrı ayrı depolanmalıdır.
- Sahada kullanılacak ve depolanacak olan kimyasal malzemeler için Malzeme Güvenlik Formlarında belirtilen güvenlik ve emniyet önlemlerinin alınması sağlanmalıdır.
- Depolama faaliyetleri, kullanım için acil durum müdahale planı hazırlanmalıdır.
- Patlayıcılar, yağlar, petrol ürünleri, çözücüler, indirgeyiciler, gibi potansiyel tehlikeli maddeler için yangın, döküntü/sızıntıya karşı özel önlemler belirlenmelidir.
- Yanıcı maddeler etiketli, ateşten korunaklı odalarda yönetmeliklere göre saklanmalıdır.
- Çalışmaların yürütüldüğü alanlarda, kimyasal madde dökülmesi durumunda müdahale etmek üzere gerekli sızıntı giderme ekipmanı veya emici madde geçici bir haznede hazır tutulur. Herhangi bir dökülme durumunda kimyasal maddeyle kirlenmiş alan kum, talaş veya ticari olarak satılan diğer emicilerle kaplanmalıdır.
- Kullanılacak olan tüm transformatörler, şalt tesisleri ve kapasitörlerin poli-klorin bi-fenil (PCB) içermedikleri incelenip, doğruluğu saptanmış olmalıdır. PCB içermediğini belli eden etiketi olmayan ve yeni satın alınmamış olan tüm transformatörlerin yağı, ekipman sahada kurulmadan önce onaylı bir laboratuar tarafından test edilerek, PCB içermediği onaylanmalıdır.
- Radyoaktif kaynaklar kullanıldığı takdirde yönetmeliklere göre depolanıp etiketlenmelidir. Bu tip malzemelerin kullanımı, depolanması ve etiketlenmesi için uygun izinler alınmalıdır.
- Asbest katkılı maddelerin sahada bulundurulmaması veya inşaat malzemesi olarak kullanılmaması sağlanmalıdır.
- Tehlikeli kimyasalların depolanması **''Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği''** ne uygun olarak yapılmalıdır.
- Bütün kimyasallar ve kirlenme ve buharlaşmaya sebep olabilecek malzemeler sert, geçirgen olmayan bölmelerde ve hazne içerisinde saklanmalı, girişi rampa ile sağlanmalı ve örtülmelidir.

TEHLİKE TANIMI	TEHLİKE TANIMI	TEHLİKE TANIMI	BİRLİKTE DEPOLANMA DURUMU
C: Aşındırıcı Madde	Xn: Zararlı Xi: Tahriş Edici	T+: Çok Zehirli T: Zehirli	BİRLİKTE DEPOLANAMAZ
C: Aşındırıcı Madde	E: Patlayıcı	F:Kolay Alevlenir F+: Çok Kolay Alevlenir	BİRLİKTE DEPOLANAMAZ
O: Oksitleyici Madde	Xi: Tahriş Edici Xn: Zararlı	T+: Çok Zehirli T: Zehirli	T+: Çok Zehirli T: Zehirli
F:Kolay Alevlenir F+: Çok Kolay Alevlenir	C: Patlayıcı		BİRLİKTE DEPOLANAMAZ

16.2 Çevre Kazalarının ve Kimyasal Maddelerin Dökülmesinin Önlenmesi için Alınacak Önlemler

- Tehlikeli kimyasal maddelerle çalışmalar teknolojik gelişmeler de dikkate alınarak uygun yöntemlerle yapılmalı, uygun makine ve ekipman sağlanmalıdır.
- Alınan önlemlerin etkinliğini ve sürekliliğini sağlamak üzere yeterli kontrol, denetim ve gözetim sağlanmalıdır.
- Tehlikeli kimyasal maddelerle çalışmalar, yeterli en az sayıda çalışan ile yapılmalıdır.
- Çalışanların, öğrencilerin vb. maruz kalacakları madde miktarları ve maruziyet süreleri mümkün olan en az düzeyde olmalıdır.

- Laboratuvarlarda yapılan iş için gerekli olan miktardan fazla tehlikeli kimyasal madde bulundurulmamalıdır.
- Birim ve laboratuvarlar her zaman düzenli ve temiz tutulmalıdır.
- Çalışanların kişisel temizlikleri için uygun ve yeterli şartlar sağlanmalıdır.
- Tehlikeli kimyasal maddelerin, atık ve artıkların en uygun şekilde işlenmesi, kullanılması, taşınması ve depolanması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Üniversite genelin de atıklar türlerine göre sınıflandırılarak toplanır ve geçici atık depolama sahasına gönderilmelidir.
- Geçici atık depolama sahasında bulunan atıklar düzenli olarak lisanslı atık taşıma ve bertaraf firmalarına verilmelidir.
- Personele düzenli olarak acil durumlar, çevre ve sıfır atık ile ilgili eğitimler verilmelidir.
- Çevre ile ilgili uyarı ve ikaz levhaları bulundurulmalıdır.

16.3 Kimyasal Sızıntısı Durumunda Yapılması Gerekenler

- Eğer sızan veya dökülen madde parlayıcı özellikte ise, ona yakın ısı kaynakları laboratuvar sorumlusu tarafından bölgeden uzaklaştırmalıdır.
- Gerekli ise acil durum ikazı verilmelidir.
- İşyeri acil durumu ekipleri ile işverene haber verilmelidir.
- Sızan, dağılan kimyasal madde hakkında bilgi sahibiyseniz işyeri acil durum ekiplerine, bilgi verilmelidir.
- Maske, eldiven, gözlük vb. kullanarak endi güvenliğimizi sağladıktan sonra sızıntının yayılım alanı labpratuvarlarda bulunan kimyasal döküntü kiti içeriğinde bulunan bariyerlerle çevrilerek engellenmelidir.
- Kimyasalın malzeme güvenlik bilgi formunda yazılı tedbirleri göz önüne alarak tehlikelerini izole etmek (havalandırma, soğutma vb.) amacıyla gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Kişisel koruyucuları kullanarak ve diğer tedbirleri alarak döküntü temizlenmeli ve temizlik sırasında kullanılan malzemeler de kontamine ambalaj olarak bertaraf edilmelidir.
- Kimyasalın kontrol altına alınamaması veya temizlenememesi durumunda acil durumlar çağrı hattı (112) ye haber verilmelidir.

17 TIBBİ ACİL DURUMLAR

17.1 İlkyardımcının Sorumlulukları

- Sakin ve telaşsız olarak hasta/yaralıyı sakinleştirmelidir.
- Çevreyi değerlendirip süren bir tehlike olup olmadığını belirlemelidir.
- Kendi can güvenliğini tehlikeye atmamalıdır.
- Çevredeki kişileri, sağlık kuruluşları, itfaiye ve güvenliğe haber vermeleri için organize etmelidir.
- Hastanın durumunu değerlendirerek uygun ilk yardıma başlamalıdır.
- Hastanın sağlık kuruluşuna bir an önce ulaşmasını sağlamalıdır.

İLK YARDIMIN ABC'Sİ

A. (= Airway) Soluk yolunun açılması.

B. (= Breathing) Solunumun düzeltilmesi.

C. (= Circulation) Dolaşımın etkinliğini sağlama.

17.2 İş Kazalarında İlk Yardım

Kaza veya ani hastalıklarda, hasta veya yaralının doktora veya hastaneye sağ olarak götürülebilmesi, bilinçli bir ilk yardımın anında yapılmış olmasına bağlıdır.

Teşhis: Ani hastalığın veya yaralanmanın nasıl meydana geldiğini anlamaktan ibarettir. Şuur açıksa olayın nasıl meydana geldiğini veya ne olduğunu bizzat kazazededen öğrenebiliriz. Daha önce bir hastalığı olup olmadığı sorulur. Şuur yerinde değilse çevrenin durumu yardımcı olabilir.

Tedavi: Eğer kazayı doğuran sebep hala devam ediyorsa hemen yok edilmeye çalışılır. Kazazedenin ölü mü hayatta mı olduğuna dair en ufak bir şüphe varsa tedaviye tıbbi bakım sağlanıncaya kadar devam edilmelidir.

Taşıma: Kazazedenin en çabuk şekilde doktor bakımına verilmesi hayatının kurtarılması bakımından çok önemlidir. Bu taşıma işinin o anki mevcut şartların gerektirdiği en uygun şekilde yapılması gerekmektedir.

17.3 Uygulanacak İlk Yardım Kuralları

17.3.1 Bayılmalarda İlkyardım

- Elbiseleri boyundan, göğüsten ve karından gevşetilir.
- Hastanın beynine kan gitmesini sağlamak için düz bir yerde sırtüstü yatırılarak, ayakları yukarı kaldırılır ve sonrada şok pozisyonunda bekletilir. Kesinlikle başının altına yastık konmaz.
- Hastanın zorlanmaksızın kendine gelmesi beklenir.

17.3.2 Göğüs Yaralanmalarında İlkyardım

- Yaralı, yarı oturur duruma getirilir
- Havanın akciğerlere dolmasına engel olmak için açık olan yara yerine temiz bir bez kapatıp basınç yapmadan sarılır.
- Kazazedenin ısı kaybı önlenir.

17.3.3 Karın Yaralanmalarında İlkyardım

- Hastaya ağızdan yiyecek içecek verilmez.
- Yaralı başı hafif yüksek, dizlerinin altına rulo edilmiş bir battaniye konularak sırt üstü yatırılır
- Herhangi bir organ dışarı çıkmış ise asla el sürülmez. Geniş bir gaz bezi varsa serum fizyolojik ile ıslatılarak basınç yapmadan organların üzerine örtülür.
- Yaralı zaman geçirmeden sevk edilir.

17.3.4 Sindirim Yoluyla Zehirlenmelerde İlk Yardım

En sık rastlanan zehirlenme yoludur. Bazı kimyasal maddeler, alkol, ilaç bozuk besinler ve zehirli mantarlarla olan zehirlenmelerdir.

- Zehirlenmeye sebep olan ürünün üzerindeki etikette zehirlenmeye karşı ne yapılacağı yazıyorsa, yazılanları uygulanır. Kimyasal zehirlenmesi ise MSDS formu ile birlikte Mediko ya da en yakındaki hastaneye başvurulur.

- Zehirlenme belirtileri ortaya çıktığında Mediko Sosyal'de hekim bulunmaktaysa hekim, yada sağlık personelleri tarafından zehirlenen kişiye müdahale edilir.
- Toplu zehirlenme durumlarında ise belirtiler ortaya çıktığında derhal Genel Sekreterliğe haber verilir.
- Zehirlenme mesai saati dışında olduysa zehirlenen kişi derhal sağlık kurumuna sevk edilir.

17.3.5 Solunum Yoluyla Zehirlenmelerde İlk Yardım

- Hasta temiz havaya çıkarılır ya da cam ve kapı açılarak ortam havalandırılır,
- Yaşamsal belirtiler değerlendirilir (ABC),
- Yarı oturur pozisyonda tutulur,
- Bilinç kapalı ise koma pozisyonu verilir,
- Tıbbi yardım istenir (112),
- İlkyardımcı müdahale sırasında kendini ve çevresini korumak için gerekli önlemleri almalıdır,
- Solunumu korumak için maske veya ıslak bez kullanılır,
- Elektrik düğmeleri ve diğer elektrikli aletler ve ışıklandırma cihazları kullanılmaz,
- Yoğun duman varsa hastayı dışarı çıkarmak için ip kullanılmalıdır,

17.3.6 Kanamalarda İlk Yardım

- Kanayan uzuv (kol, bacak vs.) yükseltilir.
- Yara üzerine temiz gazlı bez, mendil veya çamaşır parçası konur ve sıkıca bastırılır.
- Kanama durmazsa kanayan yerin 5 cm yukarı kısmına bandaj uygulanır.

17.3.7 Burun Kanamasında İlk Yardım

- Burnu kanayan kişinin başı hafifçe öne eğilir.
- Hasta burun üzerine basınç yapar
- Bu sırada ağızdan soluk alıp verir ve asla sümkürmez.
- Burun kanamasında hastanın başı geriye doğru kaldırılmaz.

17.3.8 Elektrik Çarpmalarında İlk Yardım

- Elektrik akımının yaralı ile teması kesilir. Bu yapılmadan önce yaralıya dokunulmaz.

- Kuru tahta parçası ve lastik gibi elektrik geçirmeyen maddelerle hasta çekilerek veya kablo itilerek akımdan kurtarılır.
- Solunum durmuşsa yapay solunuma, kalp durmuşsa kalp mesajına başlanır.
- Yanık varsa soğuk su ile yıkanır.

17.3.9 Kırıklarda İlk Yardım

- Hasta sarsılmaz ve hareket ettirilmez.
- Kanama varsa durdurulur.
- Hasta taşınmadan önce kırık bölgesi hareketsiz hale getirilir. (Bunun için tahta gibi sert cisimler kullanılabilir.)
- Açık kırık varsa(kırık uçları görülüyorsa)kırık kemik parçalarına kesinlikle dokunulmaz ve bunlar yerleştirilmeye çalışılmaz. Yara üzerine temiz bir gazlı bez kapatılır.

17.3.10 Yanıklarda İlk Yardım

- Soğuk musluk suyu ile ağrı azaltılır.
- Hastanın takıları çıkartılır.(Daha sonra oluşabilecek şişler nedeniyle çıkarmak zorlaşabilir.)
- Oluşan kabarcıklar patlatılmaz.
- Yanan kısımların üzeri temiz gazlı bezle kapatılır hiçbir şey sürülmez.

Eğer yanık kimyasal bir madde sebebiyle olmuşsa;

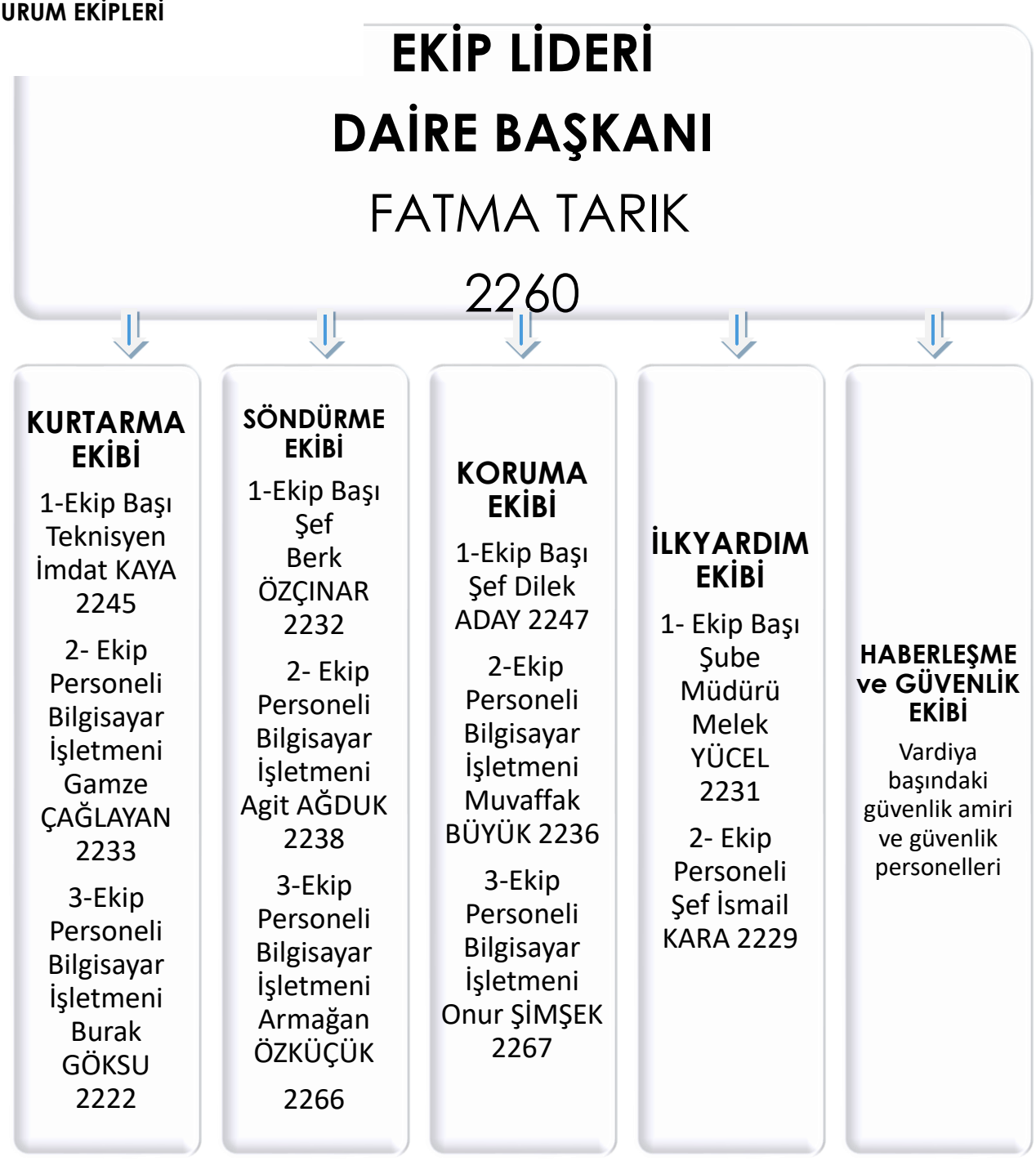
- Deriyle temas eden kimyasal maddenin en kısa sürede deriyle teması kesilmelidir,
- Bölge bol tazyiksiz suyla, laboratuvarlardaki boy duşu da kullabilir, en az 15–20 dakika yumuşak bir şekilde yıkanmalıdır

18 ACİL DURUM TELEFON LİSTESİ

Mediko – Davutpaşa	(0212) 383 2318
Mediko- Beşiktaş	(0212) 383 2319
Güvenlik- Davutpaşa	(0212) 383 4066

Güvenlik -Beşiktaş	(0212) 383 2155
Acil Durum Çağrı Merkezi	112
Valilik	179
Elektrik Arıza	186
Su Arıza	185
Doğalgaz Arıza	187
İstanbul Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü	0212 574 58 80
Sait Çiftçi Devlet Hastanesi- Beşiktaş Kampüsü	(0212) 258 5057
Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi- Davutpaşa Kampüsü	(0212) 440 4000

ACİL DURUM EKİPLERİ

EK- 1 GENEL ACİL DURUM EYLEM PLANI

Üniversite genelinde acil durum eylem planı hazırlanmış olup kurumsal web sayfamızın "Etkinlikler ve Duyurular" kısmında bulunmaktadır.

"YTÜ Acil Eylem Planı" için;

https://www.yildiz.edu.tr/media/files/Acil%20Durum%20Eylem%20Plani-%20GENEL.pdf

EK-2 ACİL DURUM KROKİLERİ

Acil Durum Kat planları her bina ve her kat için hazırlanmış olup; tüm binalarda yerlerini almıştır**.**

EK-3 ACİL TOPLANMA BÖLGESİ

http://kampus.yildiz.edu.tr/adresinde Davutpaşa ve Beşiktaş kampüsleri için acil toplanma bölgeleri yer almaktadır. Taş bina içerişinde yer alan idari binanın taş bina etrafındaki toplanma noktalarında toplanılması ekip lideri tarafından sayım yapılıp kontrol etmesi gerekmektedir.

Davutpaşa Kampüsü için:

https://kampus.yildiz.edu.tr/wp-content/uploads/2021/02/TOPLANMA_ALANLARI-Davutpasa_Kampusu.pdf.pdf

Beşiktaş Kampüsü için;

https://kampus.yildiz.edu.tr/wp-content/uploads/2021/02/TOPLANMA_ALANLARI-_YILDIZ_KAMPUSU.pdf

EK-4 COVİD-19 ACİL DURUM EYLEM PLANI

COVİD-19 için EK Acil Durum Eylem Planı oluşturulmuş olup; YTÜ Koronavirüs Komisyonu tarafından yenilenmektedir.

İlgili planın bağlantı linki aşağıdaki gibidir:

http://www.covid-19.yildiz.edu.tr/media/files/duyurular/YTU_acil_eylem_plani.pdf